

Martina Horvat
Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje
Ulica Republike Austrije 16, HR-10000 Zagreb
mshorvat@ihjj.hr

O SUFIKSALNIM IZVEDENICAMA U KAJKAVSKOME HRVATSKOM KNJIŽEVNOM JEZIKU

U radu se analizira sufiksalna tvorba imenica u kajkavskome hrvatskom književnom jeziku na vrlo uskome uzorku sufiksálnih izvedenica u *Rječniku hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*. Obrađuju se osnovni pojmovi vezani uz tvorbu imenica s osobitim osvrtom na sufiksaciju kao način izvođenja. Utvrđuju se sufiksi produktivni u sufiksálnoj tvorbi u književnoj kajkavštini, njihova učestalost i korelativni parnjaci u nekim slavenskim jezicima u kojima se pojavljuju. Rezultati se uspoređuju s osobitostima sufiksálne tvorbe u hrvatskome standardnom jeziku.

1. O korpusu

Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika (KRj) odraz je jezika kajkavskih pisanih izvora od 16. do polovice 19. stoljeća, ali i novije kajkavske književnosti 20. stoljeća. U razdoblju od druge polovice 16. st. do pojave hrvatskoga književnog jezika štokavske osnovice kajkavski književni jezik, polifunkcionalni, standardizirani, stilistički diferencirani neorganski idiom, imao je funkciju standardnoga jezika na području sjeverne, tzv. banske Hrvatske. Budući da je nedovoljno istražen i da radova o tvorbi riječi u književnoj kajkavštini ima vrlo malo, u ovome ćemo radu prikazati kraći odsječak toga područja – sufiksálne izvedenice u kajkavskome književnom jeziku.

2. Teorijski pristup

Tvorbu riječi dijelimo binarno na dva osnovna tvorbeni postupka – izvođenje (tvorenice motivirane jednom riječju) i slaganje (tvorenice motivirane s dvije ili više riječi), oko čega se slažu domaći autori (Ramadanović 2014: 68)¹, kao i oko šest osnovnih tvorbenih načina: sufikslna tvorba, prefikslna tvorba, prefikslno-sufikslna tvorba, slaganje, složeno-sufikslna tvorba i srastanje. Tako je primjerice u gimnazijskome udžbeniku Marka Samardžije (2003: 76–79).² Eugenija Barić navodi osam tvorbenih načina (v. Barić i dr. 1979: 228–240).³ Stjepan Babić (2002: 38–55) razlikuje prije svega izvođenje i slaganje.⁴ Ivo Pranjković i Josip Silić (2005: 152) obrađuju tvorbu riječi kao dio morfologije i razlikuju nekoliko načina tvorbe imenica: sufiksima, prefiksima, prefiksima i sufiksima istodobno, slaganjem dviju ili više osnova riječi, slaganjem dvaju ili više oblika riječi s odgovarajućim sufiksima, srastanjem dvaju oblika riječi i slaganjem dijelova riječi.⁵ Marijana Horvat i Ermina Ramadanović (2012a: 257) razlikuju 15 tvorbenih načina.

U gramatici engleskoga jezika (Quirk i Greenbaum 1996: 430–449) nalazimo podjelu na četiri tvorbeni načina: prefiksaciju, sufiksaciju, konverziju i kompoziciju. Prefiksacija i sufiksacija nazivaju se zajedničkim imenom afiksacija. Riječ je o trima osnovnim tvorbenim načinima: afiksaciji, preobrazbi ili konverziji i slaganju ili kompoziciji.

U *Gramatici srpskoga jezika* Ivana Klajna (2005: 175) nalazimo opću podjelu tvorbe riječi na sljedeće tvorbeni postupke: sufiksaciju⁶, prefiksaciju, slaganje ili kompoziciju⁷ i konverziju⁸.

U gramatici češkoga jezika *Mluvnice češtiny I* (1986: 196–206) nalazimo izvođenje ili derivaciju (*odvozování*)⁹, konverziju, srastanje (*spřahování* ili *juxtapozice*) i slaganje (*skládání* ili *kompozice*)¹⁰.

¹ O tome v. i u Horvat i Ramadanović (2012a: 255).

² Preobrazbu ili konverziju Samardžija smatra pomoćnim tvorbenim načinom (2003: 79).

³ Navodi još i tvorbu složenih skraćenica (abrevijatura) te preobrazbu ili konverziju, a u drugome izdanju *Hrvatske gramatike* (Barić i dr. 1997: 294–302) navodi i mješovite tvorenice, analošku tvorbu i prevođenje.

⁴ Babić sufiksaciju smatra izvođenjem, a ostale tvorbeni načine slaganjem (složeno-sufikslnu, prefikslnu-složenu tvorbu i tvorbu skraćenica te ostale načine). Pritom navodi i načine bliske tvorbi, tzv. granična područja.

⁵ U zasebnome poglavlju autori razlikuju sufiksoide i prefiksoide od sufikasa i prefikasa te daju popis najučestalijih primjera (Silić i Pranjković 2005: 146–173).

⁶ Prema Ivanu Klajnu, sufiksacija je najplodniji tvorbeni način (Klajn 2005: 175).

⁷ „... u manjoj mjeri se koriste prefiksacija i slaganje (kompozicija)” (Klajn 2005: 175).

⁸ „... a samo izuzetno se javlja konverzija (pretvaranje, preobrazba)” (Klajn 2005: 175).

⁹ Najučestaliji tvorbeni postupak u koji se kao afiksi ubrajaju i sufiksi i prefiksi (*Mluvnice češtiny I* 1986: 198).

¹⁰ Tvorbeni način učestaliji od čiste kompozicije jest kompozicijsko-derivacijski postupak (*Mluvnice češtiny I* 1986: 203).

U *Slovenskoj slovnici* Jože Toporišiča (2004) i *Besednodružinskome slovaru slovenskega jezika* Irene Stramljič Breznik (2004: 17–24) donose se četiri tvorbeni postupka: izvođenje (*izpeljava*), odnosno sufiksacija i prefiksno-sufiksna tvorba¹¹, slaganje (*zlaganje*), prefiksno izvođenje (*sestavljanje*) i srastanje (*sklapljanje*).

Iz navedenoga je razvidno da se broj tvorbenih načina razlikuje od priručnika do priručnika zbog toga što neki jezikoslovci uzimaju u obzir morfološki kriterij, a drugi tvorbeni kriterij.¹²

2.1. Sufiksna tvorba ili sufiksacija

U hrvatskome standardnom jeziku sufiksacijom nazivamo onaj način izvođenja kojim se iza osnove jedne riječi dodaje tvorbeni formant koji se naziva sufiks ili dometak, a novonastalu riječ nazivamo izvedenom riječju, izvedenicom ili derivatom (Babić 2002: 38).¹³ Sufiksna je tvorba najplodniji način u tvorbi imenica u hrvatskome standardnom jeziku (Barić i dr. 1997: 294) pa sukladno tomu u istraživanju polazimo od pretpostavke da ćemo to potvrditi i u našem radu na kajkavskome uzorku.

3. Raščlamba sufikslnih izvedenica u kajkavskome hrvatskom književnom jeziku

S obzirom na značenjske skupine, imenice ćemo podijeliti u nekoliko kategorija: osobne imenice, etnici i etnonimi, mislene imenice, zbirne imenice, odglagolske imenice, mjesne imenice, umanjenice i uvećanice.¹⁴

3.1. Osobne imenice

Osobnim imenicama smatramo one imenice koje označuju muške ili ženske osobe. Imenice koje znače mušku osobu mogu biti motivirane glagolima, imenicama i pridjevima. Možemo ih podijeliti na vršitelja radnje i nositelja osobine. Imenice koje znače vršitelja radnje daleko su najpotvrđenija skupina na istraživanome uzorku. U ovome dijelu svojega istraživanja sufikslnih izvedenica u kajkavskome književnom jeziku krenuli smo od teorijskih postavki E. Barić i S. Babića, no kako za neke sufikse nismo pronašli potvrdu u *Hrvatskoj*

¹¹ Konverzija (*sprevrženje*) smatra se vrstom izvođenja (Toporišič 2004: 157).

¹² O tome više v. u Horvat i Ramadanović (2012a: 255).

¹³ O tome također i u Barić i dr. (1997: 294) te Horvat i Ramadanović (2012b).

¹⁴ Podjela je preuzeta iz *Hrvatske gramatike* (Barić i dr. 1997: 306–324).

gramatici (Barić i dr. ²1997), uspoređivali smo sufikse koje je potvrdio S. Barić (2002).

3.1.1. Imenice koje znače vršitelja radnje izriču se u korpusu ovim sufiksima:

a) *-ač*¹⁵

Imenice tvorene ovim sufiksom u hrvatskome standardnom jeziku tvore se od glagolskih osnova, od ostalih iznimno (Babić 2002: 93)¹⁶, što smo i potvrdili u kajkavskome književnom jeziku na temelju korpusa. Značenje većine izvedenica možemo objasniti preoblikom: glagol + *-ač* → onaj koji prezent (Babić 2002: 96). Potvrđeni primjeri u korpusu su: *kazač*, *kovač*¹⁷, *krajač/krojač*¹⁸ i *krpač*¹⁹.

b) *-anik*²⁰

Sufiks *-anik* potvrđen je u korpusu u izvedenici *koňanik*²¹ → onaj koji jaše konja.

c) *-ar*²²

Sufiksom *-ar* tvore se izvedenice od imeničkih i glagolskih osnova. U hrvatskome standardnom jeziku najbrojnije su izvedenice koje označuju mušku osobu (Babić 2002: 124). Mogu se opisati s nekoliko preoblika: i + *-ar* → onaj koji se bavi i-om ili i + *-ar* → onaj koji pz i/ak.²³ Navedenim se preoblikama mogu prikazati izvedenice potvrđene u korpusu:²⁴ *kesar*, *kipar*, *kladivar*²⁵, *klo-*

¹⁵ Taj se sufiks rabi i u češkome jeziku (*Mluvnice češtiny I* 1986: 237).

¹⁶ U korpusu je potvrđena samo jedna sufikslna izvedenica (*košarač*) koja nije nastala od glagolske osnove.

¹⁷ U kajkavskome književnom jeziku treće lice jednine prezenta može glasiti i *kova*, što je potvrđeno u korpusu.

¹⁸ Izvedenica *krajač* nastala je od glagola *krajati* koji je potvrđen u korpusu.

¹⁹ U korpusu su potvrđene i sufikslna izvedenice *košar*, *košarač* i *košaraš* koje možemo prikazati pomoću drugačije preoblike: → onaj koji se bavi izradom i prodajom košara.

²⁰ Osim u izvedenici *konjanik*, sufiks je u hrvatskome standardnom jeziku potvrđen i u izvedenicama *kopljanik* i *drvljanik* (Babić 2002: 238).

²¹ U *Rječniku hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika* kao grafijsko rješenje za nepčane suglasnike upotrebljavaju se grafemi *ǧ* (za književno *dž* i *đ*) i *č* (za književno *č* i *ć*), ali i *lj* i *ň* (*lj* i *ňj*).

²² Taj se sufiks rabi i u češkome jeziku kao *-ar* (*Mluvnice češtiny I* 1986: 242), u slovenskome jeziku (Stramljič Breznik 2004: 18) i u srpskome jeziku (Klajn 2008: 180). U hrvatskome jeziku stranoga je podrijetla, ali ga takvim više ne osjećamo (Babić 2002: 64).

²³ Tom se preoblikom ne mogu opisati izvedenice potvrđene u korpusu: *kockar*, *kopjar*, *kopjanik*, *koplar* i *križar*. Smatramo da su izvedenice *kopjar* i *koplar* tvorene sufiksom *-jar*.

²⁴ U korpusu su potvrđene i sufikslna izvedenice: *kožar*, *kožnar*, *kožuhar*, *krznar* i *kužnar* u istome značenju, a mogu se opisati istom preoblikom: → onaj koji se bavi izradom kože ili krzna.

²⁵ U kajkavskome književnom jeziku *kladivec* znači ‘čekić’.

bučar, klučar, knigar, kokošar, kolačar, kolčar, konopar, kramar, kravar, krčmar, krpar. Značenje izvedenica koje znače zanimanja može se opisati preoblikom: radnik u i → onaj koji drži, ima i (Babić 2002: 125).

d) *-avec, -ec*²⁶ ili *-vec*

U korpusu je potvrđena primjerice sufikslna izvedenica *kričavec* s dvama leksičkim značenjima: ‘vikač’ i ‘govornik’. Da je nastala od pridjevske osnove, ta bi se tvorenica trebala moći opisati preoblikom → onaj koji je kričav. Budući da u korpusu nije potvrđen pridjev *kričav* nego *kričliv*, postavlja se pitanje nije li u tome slučaju riječ o sufiksu *-avec*. U tome slučaju spomenute izvedenice možemo opisati preoblikom: → onaj koji kriči, tj. više ili govori, odnosno govorimo o tvorbi od glagola, pri čemu bi se na infinitivnu osnovu dobivenu odbacivanjem *-ati* dodavao sufiks *-avec* (*krič-* + *-avec* → onaj koji kriči).

Pritom u izvedenicama *kamenuvavec, kazavec* i *kričavec* polazimo od pretpostavke da je prezentska osnova *kamenuva-*, *kaza-* i *kriča-*, no nijedan takav oblik prezenta nije potvrđen u korpusu. Zato zaključujemo da je kod njih riječ o tvorenicama nastalima od infinitivne osnove s pomoću sufiksa *-avec*.

U kajkavskome književnom jeziku na temelju korpusa potvrđene su i ove sufikslna izvedenice: *karavec, kašlavec*²⁷, *kaštigavec, klimavec, kričavec, kušuvavec*. Možemo ih opisati primjerice preoblikom: *karavec* → onaj koji kara. Budući da ni ove izvedenice nisu nastale od pridjeva, zaključujemo da su nastale od prezentske osnove i sufiksa *-vec*. Iz potvrđenih je izvedenica razvidno da je riječ uglavnom o nesvršenim glagolima.

e) *-ič*²⁸

U hrvatskome je standardnom jeziku sufiks *-ič* neplodan (Babić 2002: 360), a u našem je korpusu potvrđen u primjeru *količ*.

f) *-il(a)c*

Za sufiks *-(il)ac* ne možemo tvrditi da je svojstven kajkavskom književnom jeziku jer su leksemi koji završavaju na *-ac* svojstveni samo ozaljskom književnom krugu pa njihove potvrde u *Rječniku hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika* dolaze iz djela autora toga govornog i pisanoga područja. U korpusu je potvrđena izvedenica *kazilac*.

²⁶ Taj se sufiks rabi i u češkome jeziku (*Mluvnice češtiny 1* 1986: 239).

²⁷ U korpusu je potvrđena i izvedenica *kašlivec* koju možemo objasniti preoblikom → onaj koji je kašliv jer je u korpusu potvrđen isti pridjev. Stoga možemo zaključiti da je sufiks za tvorbu *-ec*, odnosno *kašliv* + *-ec* → *kašlivec*.

²⁸ U češkome se jeziku taj sufiks upotrebljava kao *-č* (*Mluvnice češtiny 1* 1986: 237).

g) *-itanec*

U korpusu je potvrđen primjer *kajnitaneć* → onaj koji ubija brata i objašnjen kao ‘vjerojatno bratoubojica, ubojica (po Kainu)’. Budući da u hrvatskome standardnom jeziku postoje sufiksi *-an(a)c* i *-itan(a)c* (Babić 2002: 585), a u korpusu nije potvrđen glagol *kajnitati*, zaključujemo da je izvedenica nastala s pomoću sufiksa *-itanec*.

h) *-jar*

U korpusu je potvrđena i izvedenica *kadilničar* → onaj koji nosi kadilnicu. U hrvatskome standardnom jeziku sufiks *-jar* pojavljuje se uz osnove koje završavaju na *-ik* (Babić 2002: 122). Isto tako, u *Rječniku hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika* potvrđene su i izvedenice *kadilnik* i *kadilnica*. Stoga možemo pretpostaviti da je *kadilničar* nastao od izvedenice *kadilnik* i sufiksa *-jar*, odnosno *kadilnic-* + *-jar*.

i) *-l(e)c*

U hrvatskome standardnom jeziku sufiks *-l(a)c* dolazi na infinitivne osnove (Babić 2002: 87), kao i u književnoj kajkavštini, a potvrđen je u izvedenici *kamenuvalec*.

j) *-nik*²⁹

U hrvatskome standardnom jeziku ne postoji kriterij po kojemu bi se jasno razlikovala raspodjela između sufiksa *-ik* i *-nik* (Babić 2002: 229). U korpusu su potvrđene izvedenice nastale od glagola ili češće imenica: *kipnik*, *kobnik*, *komornik*, *križnik*, *krvnik*. Za izvedenice *klevetnik* i *klevetac* možemo reći da su nastale od glagola.

k) *-tel*³⁰

U hrvatskome standardnom jeziku izvedenice sa sufiksom *-telj* od nesvršenih glagola mogu se opisati preoblikom: gl. + *-telj* → onaj koji pz. Tom se preoblikom mogu opisati i izvedenice potvrđene u kajkavskome književnom jeziku koje su tvorene sufiksom *-tel*: *kaditel* → onaj koji kadi, *kelitel* → onaj koji keli, *kesnitel* → onaj koji kesni, *klačitel* → onaj koji klači, *kojitel* → onaj koji koji, *krotitel* → onaj koji kroti, *kuditel* → onaj koji kudi.

l) *-uh*

Sufiks *-uh* u hrvatskome standardnom jeziku potvrđen je u riječi *kožuh* i tek nekoliko stilski obilježenih riječi (Babić 2002: 365), a u kajkavskome književnom jeziku potvrđen je u izvedenici *koňuh* → onaj koji čuva konje.³¹

²⁹ U češkome jeziku taj se sufiks rabi kao *-ník* (*Mluvnice češtiny I* 1986: 241).

³⁰ Taj se sufiks rabi i u češkome jeziku (*Mluvnice češtiny I* 1986: 235).

³¹ U istome leksičkom značenju u korpusu su potvrđene i izvedenice *koňar* i *koňuhar*, obje nastale s pomoću sufiksa *-ar*.

m) mješovite tvorenice

Prema Barić i dr. (1997: 302), mješovite su tvorenice one u kojima se na stranu osnovu dodaje domaći sufiks ili na domaću osnovu strani prefiks.³² U našem korpusu potvrđene su ove izvedenice: *kalaisar/kalaišar*³³, *kancelarijuš*³⁴, *kanoneš*³⁵, *kanonikatuš*³⁶, *kanonikuš*, *kardinališ*³⁷, *kartar*³⁸, *kavanar*³⁹, *kirurguš*⁴⁰, *kefar*⁴¹, *kehlač*⁴², *kepenčar/kepenčer* → onaj koji izrađuje kepenke (kabanice)⁴³, *kočijar*⁴⁴, *kolajnar*⁴⁵, *kopčar/kapčar*⁴⁶, *kositar/kositritel*⁴⁷, *kuhač*⁴⁸.

Budući da je u istraživanju prikupljeno najviše potvrda tvorenih sufiksom *-ar*, možemo reći da je najplodniji sufiks za vršitelja radnje u kajkavskome književnom jeziku.

3.1.2. Nositelj osobine

Imenice koje znače nositelja osobine općenito možemo objasniti preoblikom: tvorbeni osnov + sufiks → onaj koji je ono što znači tvorbeni osnov. Takve su imenice daleko manje zastupljene u ovome dijelu korpusa, a izriču se sufiksima:

a) *-an*

Sufiks je potvrđen samo u izvedenici *kopilan*.⁴⁹

b) *-ar*

Ovim se sufiksom u hrvatskome standardnom jeziku tvore izvedenice od imeničkih i glagolskih osnova (Babić 2002: 122). U korpusu je potvrđena tek u primjeru *kihačar* → onaj koji je naoružan kijačom.

³² Nazivaju se još hibridi, hibridne ili bastardne riječi (Babić 2002: 62).

³³ *Kalaj* je turcizam (Anić i Goldstein 2007, s. v. kalaj).

³⁴ *Kancelarija* je latinizam (Anić i Goldstein 2007, s. v. kancelarija).

³⁵ *Kanon* je grecizam (Anić i Goldstein 2007, s. v. kanon).

³⁶ *Kanonik* je grecizam (Anić i Goldstein 2007, s. v. kanonik).

³⁷ *Kardinal* je latinizam (Anić i Goldstein 2007, s. v. kardinal¹).

³⁸ *Karta* je grecizam (Anić i Goldstein 2007, s. v. karta).

³⁹ *Kava* je turcizam (Anić i Goldstein 2007, s. v. kava).

⁴⁰ *Kirurguš* je grecizam (Anić i Goldstein 2007, s. v. kirurgija).

⁴¹ *Kefa* je turcizam (Anić i Goldstein 2007, s. v. kefa).

⁴² *Kehla* je germanizam (Štebih Golub 2010: 163).

⁴³ Mađ. *köpeny*, *köpenyeg* znači 'kabanica, ogrtač' (Halász, Földes i Uzonyi 2002, s. v. köpeny).

⁴⁴ *Kočija* je hungarizam (Anić i Goldstein 2007, s. v. kočija).

⁴⁵ *Kolajna* je talijanizam (Anić i Goldstein 2007, s. v. kolajna).

⁴⁶ *Kapča* je hungarizam (Hadrovics 2007, s. v. kapcsa).

⁴⁷ *Kositar* je grecizam (Anić i Goldstein 2007, s. v. kositar).

⁴⁸ *Kuhač* i *kuhar* izvedenice su od leksema *kuhinja* koji je germanizam (Štebih Golub 2010: 290–291).

⁴⁹ *Kopile* je strana riječ iz albanskoga (Anić i Goldstein 2007 s. v. kopile) pa je i ovdje riječ o mješovitoj tvorenici.

c) *-ec*⁵⁰

Sufiks *-ec* najplodniji je u korpusu u tvorbi izvedenica koje znače nositelja osobine, a potvrđen je u ovim primjerima: *karlivec* → onaj koji je karliv, *kehlavec* → onaj koji je kehlav⁵¹, *kilavec* → onaj koji je kilav (ima kilu), *krmežlivec* → onaj koji je krmežliv.

d) *-aš*

U ovome dijelu korpusa potvrđena je i mješovita tvorenica *kaputaš*. *Kaput* je germanizam (Štebih Golub 2010: 271). Sufiks *-aš* u hrvatskome standardnom jeziku najčešće označava osobu (Babić 2002: 132).

3.1.3. Mocijska tvorba

Prema Stjepanu Babiću, mocijska tvorba događa se kad se od imenice jednoga roda tvori imenica drugoga s razlikom u oznaci spola (Babić 1995: 123). Mnogo se češće tvori ženski rod od muškoga, ali događa se i obratna pojava (npr. *tetka* > *tetak*).⁵²

Eugenija Barić upozorava na razliku između semantičke i tvorbene sastavnice mocije (Barić 1987: 10). Ona razlikuje prave tvorbene mocijske parnjake i neprave tvorbene mocijske parnjake (semantičke parnjake). Pravi i nepravi parnjaci pokazuju postoji li izravna veza među članovima mocijskoga para: *car* – *carica*, *pletač* – *pletačica* ili ne postoji: *starac* – *starica*, *tkalac* – *tkalja*. U prvome je primjeru jedan član izveden od drugoga (*carica* od *car*), a u drugome su muški i ženski član tvoreni od iste osnove pa tek preko svojega značenja čine zajedno mocijski par. Takva se veza među njima naziva semantičkom, tj. oni su semantički parnjaci. U građi je potvrđen velik broj primjera mocijskih parnjaka. Iz navedenih je primjera vidljivo da u korpusu razlikujemo nekoliko sufikasa za tvorbu ženskih mocijskih parnjaka. Razvrstali smo ih prema abecednome redu i oprimjerali:

a) *-a*

Sufiks *-a* u hrvatskome standardnom jeziku u mocijskoj tvorbi nije plodan (Babić 2002: 72). U korpusu je potvrđen tek u jednome primjeru (*kača* – *kačec*)⁵³ u kojemu označava ženu.

⁵⁰ Taj se sufiks rabi i u češkome jeziku (*Mluvnice češtiny 1* 1986: 239).

⁵¹ *Kehlavec* je mješovita tvorenica nastala od germanizma (Štebih Golub 2010: 395) i domaćega sufiksa.

⁵² U češkome jeziku mocijska se tvorba smatra bezafikslnom derivacijom, odnosno konverzijom (*Jan* – *Jana*). Više o tome vidi u *Mluvnice češtiny 1* (1986: 200).

⁵³ *Kača* znači 'zmija'.

b) *-ica*

U korpusu je najbrojniji ženski mocijski sufiks oprimjeren čak 19 puta, a najčešće označuje vršiteljicu radnje i zanimanje. To je jedan od najplodnijih imeničkih sufikasa u hrvatskome standardnom jeziku (Babić 2002: 166). U kajkavskome književnom jeziku najčešće se domeće na imenice sa završetkom na *-ar*, *-er* i *-tel*: *kanitelica*, *ključarica*, *kmetica*, *knezica*⁵⁴, *kniigarica*, *kojitelica*, *kokošarica*, *kovačica*, *krčmarica*, *kreptelica*, *krotitelica*, *krparica*, *kruharica*, *krušnarica*, *kuditelica*, *kupitelica*. Možemo ih opisati preoblikom tipa: *kruharica* → žena kruhar.

U analiziranome korpusu potvrđene su i *komornica*, *krščenica* i *krvnica*. Budući da im je mocijski parnjak u korpusu *komornik*, *krščenik* i *krvnik*, možemo zaključiti da su tvorene sufiksom *-ica*.⁵⁵

c) *-ka*

Taj je sufiks jedan od osnovnih mocijskih sufikasa u slavenskim jezicima.⁵⁶ U korpusu je taj dometak dodavan na imenice koje završavaju na *-v*, a oprimjeren je dvaput: *karlivka*, *kilavka*.

d) *-kiña*

Tim se sufiksom u hrvatskome standardnom jeziku izvode imenice od imenica muškoga roda (Babić 2002: 292). U korpusu je potvrđen primjer *komorkiña*.

f) Mješovite tvorenice u mocijskoj tvorbi potvrđene u korpusu su: *kaluđerica*⁵⁷, *kamatnica*⁵⁸, *kantinerka*⁵⁹, *kapetanica/kapitanica*⁶⁰, *kavičarka*, *kelnerica*⁶¹, *kinčitelica*⁶², *kuharica*⁶³.

Iz primjera je vidljivo da je sufiks *-ica* najplodniji u mocijskoj tvorbi.⁶⁴ Sve navedene primjere za mocijske parnjake u korpusu mogli bismo okarakterizirati

⁵⁴ Imenice koje znače žensku osobu uglavnom su motivirane imenicama koje znače mušku osobu pa mogu označavati suprugu osobe koja vrši radnju (kao u leksemu *knezica*), ali i vršiteljicu radnje.

⁵⁵ Taj se sufiks rabi i u češkome jeziku za tvorbu ženskoga roda u obliku *-nice* (*Mluvnice češtiny I* 1986: 267).

⁵⁶ Sufiks je potvrđen u češkome (*Mluvnice češtiny I* 1986: 247), slovenskome (Stramljič Breznik 2004: 18) i srpskome jeziku (Klajn 2008: 181).

⁵⁷ Riječ je o grecizmu (Anić i Goldstein 2007, s. v. kaluđer).

⁵⁸ *Kamata* je grecizam (Anić i Goldstein 2007, s. v. kamata).

⁵⁹ *Kantiner* je talijanizam (Klajić 2002, s. v. kantina).

⁶⁰ *Kapitan* i *kapetan* su latinizmi (Klajić 2002, s. v. kapetan).

⁶¹ *Kelner* je germanizam (Anić i Goldstein 2007, s. v. kelner).

⁶² *Kinč* je hungarizam (mađ. *kincs*) (Országh 1994, s. v. kincs).

⁶³ *Kuharica* je također germanizam (Štebih Golub 2010: 291).

⁶⁴ Više o tome vidi u Štebih Golub (2008: 402).

rati vidljivom prevlašću tzv. pravih mocijskih parnjaka (*kapetan – kapetanica*) nad tzv. semantičkim parnjacima (*komornik – komorkinja*).

3.1.4. Etnici i etnonimi⁶⁵

Izvedenice koje znače etnike i etnonime možemo opisati preoblikom: → onaj koji je stanovnik naseljenoga mjesta / kraja / države / kontinenta. Tvorbu etnika i etnonima oprimjeruju sufiksne izvedenice: *Kamčatkalec* → onaj koji je stanovnik Kamčatke. Budući da su u korpusu potvrđeni i posvojni pridjevi *kamčatkalski* i *kamčatski*, smatramo da je osnova *kamčatk-*. Potvrđene su i izvedenice *Kanižan* i *Koržikanec*⁶⁶.

Uz to, u korpusu su potvrđene i izvedenice *Kananeanec*⁶⁷ i *Kananeuš*. Budući da se mogu opisati preoblikom: → onaj koji je stanovnik Kanaana, zaključujemo da su nastali spajanjem osnove *Kanan-* + *-eanec* odnosno *-euš*. U korpusu je potvrđena i izvedenica *Kartaginenc* koja se može opisati preoblikom: → onaj koji je stanovnik Kartage pa možemo zaključiti da je nastala od osnove *Kartag-* i sufiksa *-inenc*. Tu možemo pretpostaviti i tvorbu od pridjevne osnove (*Kartagin-*) i sufiksa *-enec*. Potvrđena je i izvedenica *Korintuš* koju možemo opisati preoblikom: → onaj koji je stanovnik Korinta pa zaključujemo da je nastala od osnove *Korint-* i sufiksa *-uš*.

U korpusu su potvrđene i izvedenice: *Katalonec*, *Krañec* i *Krapinec*⁶⁸. Uz to, potvrđene su i izvedenice *Korušec* i *Krajnec*. *Korušec* se može opisati preoblikom: → onaj koji je stanovnik Koruške pa smatramo da je nastao od osnove *Koruš-* i sufiksa *-ec*. Izvedenica *Krajnec* nastala je premetanjem od *Kranjec* (→ onaj koji je stanovnik Kranja) u *Krajnec*.

Od ostalih primjera navodimo i: *Koparčan*⁶⁹, *Karmanin*, *Krakovjak*, *Karlovančan*, *Karlovsčan*, *Klañčan*, *Koprivničan*, *Križevčan* i *Križevščan*.

Od ženskih etnika potvrđene su tek dvije izvedenice: *Križevčanka* i *Krañica*.

⁶⁵ Napominjemo da su neki etnici i etnonimi u korpusu navedeni u množini.

⁶⁶ Sufiks *-anac* u hrvatskome standardnom jeziku dolazi na strane osnove koje završavaju samoglasnikom (Babić 2002: 89).

⁶⁷ U korpusu je potvrđen *Kananeanec* u dvama značenjima: ‘žitelj Kanaana’ i ‘onaj koji je iz Kane’.

⁶⁸ Već smo napomenuli da se taj sufiks rabi u u češkome jeziku, ali i u slovenskome jeziku za tvorbu etnika (Stramljič Breznik 2004: 19).

⁶⁹ Sufiks *-an* potvrđen je u slovenskome jeziku (Stramljič Breznik 2004: 19). U hrvatskome se standardnom jeziku ne upotrebljava, nego se rabi sufiks *-čanin*. Danas u hrvatskome jeziku sufiks *-an* ima regionalno obilježje.

3.2. Mislene imenice

Mislene ili apstraktne imenice u naznačenu korpusu označuju osobine, stanja i svojstva, najčešće su motivirane pridjevima, no potvrđene su i one motivirane glagolom (*kletva*) i imenicom (*kumstvo*). U korpusu se ostvaruju ovim sufiksima:

a) *-da*

Sufiks je potvrđen u izvedenici *krivda*.

b) *-ina*

Taj je sufiks potvrđen u izvedenicama: *kipučina, kiselina, ključina i krepčina*.

c) *-oča*

Sufiks *-oča* u hrvatskome standardnom jeziku slabo je plodan. Upotrebljava se za tvorbu izvedenica kojima je značenje apstraktno. Uz izvedenicu *kakvoća*, koja je nastala od zamjenice, ostale su tvorene od pridjeva.⁷⁰ U kajkavskome književnom jeziku potvrđene su izvedenice: *kakvoća, kasnoća, kesnoća, kiselota, kiskoća, kolikoća, kratkoća i krotkoća*.

d) *-ost*

U hrvatskome je standardnom jeziku sufiks *-ost* plodan. Njime se tvore izvedenice najčešće od pridjeva (Babić 2002: 315). To smo potvrdili i u kajkavskome književnom jeziku ovim izvedenicama: *kakovost, kesnost, koražnost⁷¹, krasnost, krivičnost, kruglost, krutost*.

e) *-stvo⁷²*

Opće značenje apstraktnih izvedenica tvorenih ovim sufiksom može se opisati preoblikom: $i + -stvo \rightarrow$ ono što se odnosi na *i*.⁷³ U kajkavskome književnom jeziku potvrđene su samo izvedenice *kumstvo* $\rightarrow$ ono što se odnosi na *ku-move* i *kršćanstvo* $\rightarrow$ ono što se odnosi na *kršćane*.

f) *-tvo (-stvo)*

Izvedenica *krvoločtvo* mogla je biti tvorena sufiksom *-stvo*, ali je suglasnik *s* ispao. No *Hrvatska gramatika* navodi i sufiks *-tvo*.⁷⁴ Izvedenicu možemo opi-

⁷⁰ Više o tome v. u Babić (2002: 355).

⁷¹ Fr. *courage* – ‘hrabrost’ (Klaić 2002, s. v. kuraža).

⁷² Rabi se i u češkome jeziku (*Mluvnice češtiny I* 1986: 298).

⁷³ Više o tome v. u Babić (2002: 303–304).

⁷⁴ Sufiks *-tvo* dolazi samo na osnove na *š*. Smatramo da u ovome slučaju to vrijedi i za *č* (Barić i dr. 1997: 321).

sati preoblikom: $i + -tvo \rightarrow$ osobina svojstvena i (osobi označenoj imenicom), npr. *krvoločtvo* $\rightarrow$ osobina krvoločna čovjeka.⁷⁵

g) *-va*

U hrvatskome standardnom jeziku sufiks *-va* neplodan je i nalazimo ga u nekoliko imenica nastalih od glagola (Babić 2002: 365). Izvedenica *kletva* potvrđena u korpusu apstraktnoga je značenja.

3.3. Zbirne imenice

Zbirne imenice znače ukupnost onoga što znači osnovna riječ. Sve su potvrđene izvedenice motivirane imenicama, a u građi su tvorene s nekoliko sufikasa:

a) *-ina*

Sufiks je potvrđen samo u izvedenici *kmetčina*.

c) *-ija*⁷⁶

Sufiks je potvrđen samo u izvedenici *kmetija*⁷⁷.

c) *-je*

Sufiks *-je* sudjeluje u tvorbi od imenica u zbirnome značenju. Osnove su izvedenica imenice koje znače što konkretno.⁷⁸ U korpusu su potvrđene izvedenice: *kameñe/kamejñe*, *kitje*, *kladje*, *klipovje*, *koceñe*, *koprivje*, *kotrigovje*, *krhotiñe*, *kereñe/koreñe*⁷⁹.

3.4. Mjesne imenice

Mjesne imenice označavaju mjesto gdje se što radi s onim što znači osnovna riječ ili mjesto na kojemu se obavlja radnja koju izražava osnovna riječ. Motivirane su glagolima i imenicama. Razlikujemo imenice za otvoren i zatvoren prostor. Potvrđeni sufiksi za tvorbu imenica koje označuju otvoren prostor jesu: *-ija* u *kapelanija*⁸⁰, *-nica* u *kamenarnica*⁸¹, *-išče*⁸² u *kališče*, *kamenišče* i *kletišče*. Izvedenice koje označuju zatvoren prostor tvorene su sufiksima: *-inec* u *koko-*

⁷⁵ O tome v. više u Babić (2002: 304).

⁷⁶ Više o tome sufiksu v. u Babić (2002: 216).

⁷⁷ *Kmetija* može osim zbirnosti značiti ili pogodbu po kojoj kmet drži zemlju gospodarevu ili samu zemlju. Više o tome vidi u AR-u (V: 107).

⁷⁸ Više o tome u Babić (2002: 160–161).

⁷⁹ U nekim je primjerima došlo do jotacije.

⁸⁰ *Kapela* je talijanizam (Klaić 2002, s. v. kapela).

⁸¹ Sufiksom *-nica* imenice se tvore od imeničkih osnova.

⁸² Izvedenice s ovim plodnim sufiksom najčešće označuju mjesto (Babić 2002: 152).

šinec, *-lišće* u *kazališće*⁸³, *-lnica* (*-onica*)⁸⁴ u *kurvalnica*, *-nica*⁸⁵ u *kokošnica* i *kruharnica*, *-ňak* u *kokošňak*.

Mješovite su tvorenice: *kaštigalnica*⁸⁶, *kavarnica*, *kinčarnica*, *krstelnica*⁸⁷, *kuhiňa*⁸⁸ i *kuhňa*⁸⁹.

3.5. Imenice s obilježenim značenjem

3.5.1. Umanjenice (deminutivi)

Umanjenice iskazuju hipokorističnost ili pogrdnost. Mogu biti motivirane svim trima gramatičkim rodovima. Umanjenice motivirane muškim rodovima se sufiksima: *-ak*⁹⁰ u *košak*⁹¹, *-ćac* u *kupćac*, *-ćec* u *kamenćec*, *kipćec*, *klinćec*, *kļunćec*, *komaćec*, *kukćec*, *kupćec* i *kurtaćec*, *-ćica*⁹² u *knižnićica*, *-ćič*⁹³ u *kuhaćič*⁹⁴, *-ec*⁹⁵ u *kašlec*, *klućec*/*kļučec*, *kolaćec*, *kolobarec* i *konćec*, *-ek*⁹⁶ u *kamenek* i *kašlek*, *-enec* u *klinćenec*, *-ic* u *kipic*, *kļučic*, *kolaćic* i *-iç* u *karvaniç*, *kļučariç*, *kmetiç* i *komadiç*, *-içec* u *koñiçec*, *-iček* u *kameniček*, *klućiček*, *kokotiček* i *kupiček*.

Umanjenice motivirane ženskim rodovima tvorene su sufiksima: *-ca*⁹⁷ u *krvca*, *klupca* i *kolca*, *-ćica* u *kćerćica* i *klupćica*, *-ćice* u *kolćice*, *-ica*⁹⁸ u *kaćica*, *kaplica*, *kopićica*, *-ička* u *knižićka* i *košćićka*, *-išca* u *kaćišca*, *-urka* u *knižurka*.

⁸³ Sa stajališta suvremene tvorbe govornici će teže doživjeti izvedenicu *kazalište* kao sufiksnu izvedenicu koja je nastala od glagola *kazati* ‘mjesto gdje se što kaže, pokazuje’. Više o tome v. u AR IV: 909.

⁸⁴ U hrvatskome standardnom jeziku upotrebljava se sufiks *-onica* koji znači prostoriju u kojoj se obavlja glagolska radnja (Babić 2002: 194).

⁸⁵ Izvedenice s ovim sufiksom većinom imaju mjesno značenje (Babić 2002: 192).

⁸⁶ < tal. *castigare* (Klaić 2002, s. v. kaštiga).

⁸⁷ Lat. iz grč. *Christus* (*Opći religijski leksikon* 2002: 481).

⁸⁸ To je germanizam koji se u hrvatskome kajkavskom književnom jeziku pojavljuje u 17. stoljeću (Štebih Golub 2010: 290).

⁸⁹ Također germanizam koji se pojavljuje u 18. stoljeću (Štebih Golub 2010: 290).

⁹⁰ Taj se sufiks rabi i u srpskome jeziku u tvorbi umanjena (Klajn 2008: 182).

⁹¹ Sufiks se upotrebljava uglavnom za tvorbu umanjena (Babić 2002: 109).

⁹² U hrvatskome standardnom jeziku pojavljuje se u nekoliko umanjena (Babić 2002: 195).

⁹³ Postanak sufiksa *-ćič* koji se upotrebljava u hrvatskome standardnom jeziku dijakronijsko je pitanje pa nije važno za suvremenu tvorbu (Babić 2002: 208–209).

⁹⁴ U izvoru je leksem naveden kao *kukaćič* uz napomenu da je vjerojatno došlo do tiskarske pogreške u izvoru.

⁹⁵ Sufiks *-ec* upotrebljava se i u češkome jeziku u tvorbi umanjena (*Mluvnice češtiny I* 1986: 302).

⁹⁶ Sufiks *-ek* rabi se i u češkome jeziku u tvorbi umanjena, ali samo u arhaizmima (*Mluvnice češtiny I* 1986: 300).

⁹⁷ Taj tvorbeni uzorak danas je neplodan (Barić i dr. 1997: 327).

⁹⁸ Upotrebljava se i u srpskome jeziku u tvorbi umanjena (Klajn 2008: 182).

Umanjenice motivirane srednjim rodом su: *-ašce* u *kozlašce*, *-ce* u *klepetalce* i *kolence*.

Mješovite tvorenice potvrđene u analiziranome korpusu: *kablič*⁹⁹, *kaferčica*¹⁰⁰, *kahlica*¹⁰¹, *kamižolica*¹⁰², *kapelica*¹⁰³, *karičica*¹⁰⁴, *komorčica*¹⁰⁵, *kavalerčić*¹⁰⁶, *kišurček*¹⁰⁷, *kloštrek*¹⁰⁸, *knedelc*¹⁰⁹, *kočica/kočiške*, *kopunček*¹¹⁰, *korbačič*¹¹¹.

3.5.2. Uvećanice (augmentativi)

Uvećanice izriču da je uvećano ili pojačano ono što znači osnovna riječ. U korpusu je potvrđeno tek nekoliko primjera sa sufiksom *-ina*¹¹² u *kladina*, *krvina*, *kobilina* i jedna izvedenica sa sufiksom *-urina*¹¹³: *kosmurina*. Značenje uvećanice može biti i pogrdno (*kobilina*).

4. Zaključak

Na temelju provedene analize možemo zaključiti da je sufiksacija najplodniji tvorbeni način u kajkavskome književnom jeziku, kao i u spomenutim slavenskim jezicima (češki, slovenski i srpski). U ovome radu na temelju uzorka korpusa analiziran je znatan broj sufikasa podijeljenih u nekoliko značenjskih skupina. Među imenicama muškoga roda *-ar* se ističe kao vidno najoprijemljeniji sufiks u značenju vršitelja radnje (potvrđen čak 18 puta). Sufiks *-ec* najplodniji je kao nositelj osobine u imenica muškoga roda. Za tvorbu imenica ženskoga roda najplodniji je sufiks *-ica* koji označava vršiteljicu radnje (opri-

⁹⁹ *Kabel* je germanizam (Anić i Goldstein 2007: 279).

¹⁰⁰ *Kaferka* je hungarizam (Hadrovics 1985, s. v. káforka).

¹⁰¹ *Kahla* je germanizam koji se u kajkavskome književnom jeziku pojavljuje od 18. stoljeća (Štebih Golub 2010: 270).

¹⁰² Fr. *camisole* – ‘potkošulja’ (Klaić 2002, s. v. kamizol).

¹⁰³ *Kapelica* je talijanizam (Klaić 2002, s. v. kapela).

¹⁰⁴ *Karika* je hungarizam (Anić i Goldstein 2007, s. v. karika).

¹⁰⁵ *Komora* je grecizam (Klaić 2002, s. v. komora).

¹⁰⁶ *Kavalir* je iz fr. došao u njem. (Klaić 2002, s. v. kavalir).

¹⁰⁷ *Kišur* je hungarizam (Klaić 2002, s. v. kišur).

¹⁰⁸ *Kloštrek* je germanizam (Štebih Golub 2010: 154).

¹⁰⁹ *Kned(e)l* je germanizam koji se u kajkavskim izvorima pojavljuje od 18. stoljeća (Štebih Golub 2010: 278).

¹¹⁰ *Kopun* je talijanizam (Klaić 2002, s. v. kopun).

¹¹¹ *Korbač* je turcizam (Anić i Goldstein 2007, s. v. korbač).

¹¹² Najčešće je augmentativnoga značenja koje se može opisati preoblikom: i + *-ina* → veliki i (Babić 2002: 255).

¹¹³ Izvedenice sa sufiksom *-urina* uglavnom se u hrvatskome standardnom jeziku zamjenjuju s *-etina*, a imaju augmentativno značenje s različitim stilskim vrijednostima (Babić 2002: 267).

mjeren 25 puta), čime smo dokazali Babićevu tvrdnju (2002: 166). U poglavlju o mocijskoj tvorbi dokazali smo prevlast pravih mocijskih parnjaka. U ostalim smo poglavljima dali prikaz šarolikosti sufikasa u kajkavskome književnom jeziku pri tvorbi mislenih, odglagolskih i zbirnih imenica (sufiks *-je* u potonjoj je oprimjeren devet puta) te u tvorbi etnika i etnonima. Najplodniji je sufiks za tvorbu umanjena za muški rod *-ćec*, ali i *-ec* i *-ič*, za tvorbu ženskoga roda *-ica* (oprimjeren sedam puta), dok je za tvorbu uvećanica korišten najčešće sufiks *-ina* (potvrđen triput). Sufiks *-uš* u korpusu upotrebljava se samo pri tvorbi mješovitih tvorenic (dakle, samo uz stranu osnovu). Između ostaloga, tijekom analize uspoređivali smo i pojavnost pojedinih sufikasa kako u hrvatskome standardnom jeziku, tako i u kajkavskome hrvatskom književnom jeziku, ali i u ostalim slavenskim jezicima (češkome, slovenskome i srpskome).

Izvori:

- Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*. Sv. 4 (s. v. kałati – kałati). 1988. Ur. Finka, Božidar. JAZU – Zavod za jezik IFF. Zagreb.
- Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika*. Sv. 5 (s. v. kaļe – kvušć). 1989. Ur. Finka, Božidar. JAZU – Zavod za jezik IFF. Zagreb.

Literatura:

- ANIĆ, VLADIMIR; GOLDSTEIN, IVO. 2007. *Rječnik stranih riječi*. Novi liber – Jutarnji list. Zagreb.
- AR = *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika I–XXIII*. 1880. – 1976. Ur. Pavešić, Slavko i dr. JAZU. Zagreb.
- BABIĆ, STJEPAN. 1995. Mocijska tvorba. *Hrvatski jučer i danas*. Školske novine. Zagreb.
- BABIĆ, STJEPAN. ³2002. *Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku*. HAZU – Nakladni zavod Globus. Zagreb.
- BARIĆ, EUGENIJA I DR. ²1979. *Priručna gramatika hrvatskoga književnog jezika*. Školska knjiga. Zagreb.
- BARIĆ, EUGENIJA. 1987. Mocijski parnjaci i njihova upotreba. *Rasprave Zavoda za jezik* 13. 9–19.
- BARIĆ, EUGENIJA I DR. ²1997. *Hrvatska gramatika*. Školska knjiga. Zagreb.
- Duden deutsches Universalwörterbuch*. 1973. Ur. Ebner, Jakob. Dudenverlag. Mannheim – Wien – Zürich.
- HALÁSZ, ELÖD; FÖLDES, CSABA; UZONYI, PÁL. 2002. *Magyar német kéziszótar*. Akadémiai Kiadó. Budimpešta.

- HADROVICS, LÁSZLO. 1985. *Ungarische Elemente im Serbokroatisch*. Akadémiai Kiadó. Budimpešta.
- HORVAT, MARIJANA; RAMADANOVIĆ, ERMINA. 2012a. *Jezikoslovni priručnik Blaža Tadijanovića 'Svašta po malo ili kratko složenje imena i riči u ilirski i njemački jezik (1761.)'*. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Zagreb.
- HORVAT, MARIJANA; RAMADANOVIĆ, ERMINA. 2012b. O složenicama i sraslicama (na primjerima iz Voltićeva *Ričoslovnika*). *Filologija* 58. 133–161.
- KLAIĆ, BRATOLJUB. 2002. *Rječnik stranih riječi*. Nakladni zavod Matice hrvatske. Zagreb.
- KLAJN, IVAN. 2008. *Gramatika srpskog jezika*. Zavod za udžbenike i nastavna sredstva. Beograd.
- Mluvnice češtiny 1*. 1986. Ur. Dokulil, Miloš i dr. Československá akademie věd. Prag.
- Opći religijski leksikon*. 2002. Gl. ur. Rebić, Adalbert. Leksikografski zavod Miroslav Krleža. Zagreb.
- ORSZÁGH, LÁSZLÓ. ²¹1994. *Magyar-angol szótár*. Akadémiai Kiadó. Budimpešta.
- Povijest hrvatskoga jezika II*. 2009. Ur. Bičanić, Ante. Croatica. Zagreb.
- QUIRK, RANDOLPH; GREENBAUM, SIDNEY. 1996. *A University Grammar of English*. Longman. Edinburgh Gate.
- RAMADANOVIĆ, ERMINA. 2014. Novi pogled na neke stare načine tvorbe riječi (O nekim novim tvorbenim načinima ili o starim na nov način). *Sarajevski filološki susreti II. Zbornik radova. Knjiga I*. Ur. Palić, Ismail; Drkić, Munir. Bosansko filološko društvo. Sarajevo. 68–96.
- SAMARDŽIJA, MARKO. ⁴2003. *Hrvatski jezik 4. Školska knjiga*. Zagreb.
- SILIĆ, JOSIP; PRANJKOVIĆ, IVO. 2005. *Gramatika hrvatskoga jezika. Školska knjiga*. Zagreb.
- STRAMLJIČ BREZNIK, IRENA. 2004. *Besednodružinski slovar slovenskoga jezika*. Slavistično društvo. Maribor.
- ŠTEBIH GOLUB, BARBARA. 2008. Pravi mocijski parnjaci u kajkavskome književnom jeziku. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 34. 393–412.
- ŠTEBIH GOLUB, BARBARA. 2010. *Germanizmi u kajkavskome književnom jeziku*. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Zagreb.
- TOPORIŠIČ, JOŽE. 1984. *Slovenska slovnica*. Obzorja. Maribor.

Suffixational Nominal Derivatives in the Croatian Kajkavian literary language

Abstract

The paper analyses nominal derivatives formed through suffixation in the *Dictionary of the Croatian Kajkavian Literary Language*. Suffixation is the most productive form of noun formation, a fact that has also been confirmed by corpus research. These new derivatives will be analyzed in this paper. The paper also considers the basic types of word formation. Attention will also be drawn to derivatives formed through the adaptation of foreign models.

Ključne riječi: hrvatski kajkavski književni jezik, tvorba riječi, tvorba imenica, sufiksane izvedenice

Keywords: Croatian Kajkavian literary language, word formation, noun formation, nominal derivatives

